

Az APEH által folyósított támogatások 2009-ben

Az adóhatóság 2009-ben összességében 311,2 milliárd forint támogatást utalt ki a jogosultak részére, amely 25,3 milliárd forinttal alacsonyabb az előző értéknél. A csökkenés elsősorban az egyedi támogatásokra vezethető vissza, az érintett cégek 24,6 milliárd forinttal kevesebb egyedi támogatást kaptak, mint 2008-ban.

Ha támogatások jogcímenkénti megoszlását vizsgáljuk, akkor megállapítható, hogy az összetételben lényeges változás nem történt. A legnagyobb tételt 2009-ben is az egyedi támogatások képviselték. Bár a kiutalt érték 12 százalékkal csökkent, de még így is a teljes összeg több mint 57 százalékát tette ki.

A fogyasztói árkiegészítésre folyósított érték közel megegyezett az

egy évvel korábbival, ez közel 35 százalékos részesedést jelentett.

Az állami kezesség beváltások tekintetében viszont jelentős emelkedés következett be. A 2009. évi beváltások értéke egyharmaddal meghaladta a 2008-as adatot, ami gazdasági válság miatt bedőlő hitelek növekedésére utal.

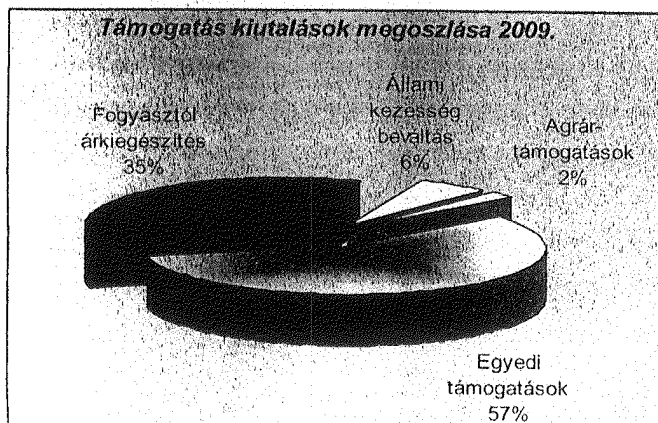
Ezzel szemben az APEH kezelésébe tartozó agrártámogatások közel a felére csökkentek, miután a kiutalások többsége régebbi jogcímekekhez kapcsolódtak.

APEH által folyósított költségvetési támogatások (millió forint)

Adónem	2008	2009	Változás	
			millió Ft	Index
Egyedi támogatás	202 893,2	178 335,2	-24 558,0	87,9%
Fogyasztói árkiegészítés	107 623,0	107 397,9	-225,1	1,0
Állami kezesség beváltás	13 656,8	18 399,4	4 742,6	134,7%
Agrártámogatások	12 095,7	6 841,3	-5 254,4	56,6%
Egyéb támogatás	247,5	222,0	-25,5	89,7%
Normatív támogatás *	-57,8	21,1	78,9	-36,5%
Összesen	336 458,4	311 216,9	-25 241,5	92,5%

A jogcím megszűnése miatt a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását ösztönző normatív támogatásnál 2008-ban kisebb befizetés, 2009-ben pedig kisebb kiutalás jelenik meg. A támogatás kiutalások 2008-2009. évi alakulását az előző oldalon található táblázat mutatja be.

A támogatások megoszlását az alábbi diagram szemlélteti. Látható, hogy az előző évhez hasonlóan a támogatások döntő hányadát (92 %) az egyedi támogatások és a fogyasztói árkiegészítések tették ki. Az állami kezesség beváltások súlya 4 százalékról 6 százalékra nőtt, viszont az agrártámogatások aránya a felére, 2 százalékra csökkent.

Egyedi támogatások

Az egyedi támogatások összértéke **2009-ben elérte a 178,3 milliárd forintot, mely 12,1 százalékkal alacsonyabb a 2008. évi értéknél.** Így az éves kiadási költségvetési előirányzattól 22,8 milliárd forinttal maradt el.

Az egyedi támogatások többsége a **vasúti személyszállítás, és a pályahálózat működtetésének költségtérítése** címén került kiutalásra, elsősorban a MÁV-START, kisebb részt a GYSEV, és a MÁV részére.

A **helyközi személyszállítási közszolgáltatás költségtérítésére** a volán társaságok a 16,4 milliárd forintot kaptak 2009-ben. Emellett az Eximbank kamatkiegyeplési igényére 2,9 milliárd forint, bányabezárás címén 1,0 milliárd forint, a mecseki uránbányászok baleseti járadékaira és egyéb kártérítési kötelezettségeinek átvállalására pedig 221,9 millió forint egyedi támogatást folyósított az adóhatóság.

A 2009. évi egyedi támogatások, költségtérítések, valamint az egyéb vállalati támogatások keretében nyújtott termelési támogatások cégenkénti összegét, a **110/2009. (V. 22.) kormányrendelet** határozta meg. A kormányrendelet értelmében a személyszállítási közszolgáltatások

költségtérítését csak **Megrendelői Teljesítésigazolás** birtokában igényelheték az érintett közlekedési társaságok. Az éves támogatás havi lebontását a **pénzforgalmi terv** rögzítette.

A vasúti pályahálózat működtetésére havonta igényelhető költségtérítéseket, és a volán társaságok támogatását a **közszolgálati szerződések** záradéka tartalmazta.

Fogyasztói árkiegészítés

A személyszállító cégek részére **folyósított fogyasztói árkiegészítés nettó összege 107,4 milliárd forint volt. Ez nagyságrendileg megegyezik az előző évi értékkel, mindössze 0,2 milliárd forinttal alacsonyabb annál.** Az éves kiadási előirányzathoz képest viszont 1,4 milliárd forint túlteljesülés mutatkozik.

A nettó kiutalást befolyásolta, hogy az adózók részére teljesített 109,3 milliárd forint kiutalással egyidejűleg 1,9 milliárd forint befizetés történt az év folyamán.

A fogyasztói árkiegészítés igénybevételéről a 2003. évi LXXXVII. törvény rendelkezik. Ezt a támogatási formát a személyszállítási szolgáltatást végző társaságok vehetik igénybe a közszolgálati tevékenységük finanszírozására, továbbá a kedvezményes (diák, nyugdíjas), illetve a hat év alattiak, a 65 év felettiak ingyenes utazásának ellentételezésére. A jogszabály értelmében az árkiegészítés az eladott bérletek, illetve jegyek után vehető igénybe a törvényben meghatározott mértékben.

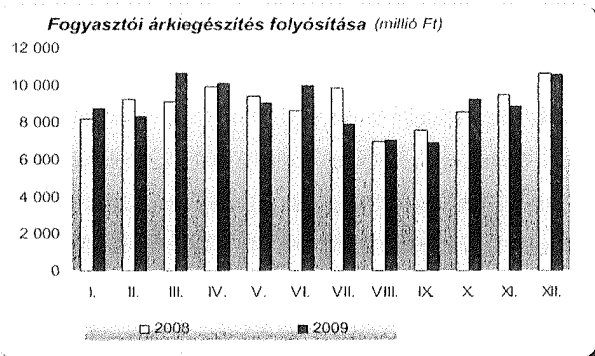
Az **ingyenes utazásokra** eltérő szabályok vonatkoztak, tekintve, hogy a díjmentes utazásokhoz nem kellett jegyet váltani. Az ingyenes utazásokra folyósított árkiegészítés összege 2009-ben 12,2 milliárd forint, míg 2008-ban 13,4 milliárd forint volt. E vonatkozásban lényeges változás, hogy 2010. februárjától regisztrációs jegy kerül bevezetésre, amely az ingyenes utazások kimutatására szolgál.

A havi kiutalásokat ábrázoló diagramból látható, hogy a havi időszakhoz képest egyes hónapokban nagyobb csökkenés (február, július, szeptember, november), míg a rákövetkező, vagy a tárgyhat megelőző hónapokban (március, június, október) növekedés figyelhető meg. Ezekben az ingadozásokban szerepet játszott az **előleg-igénylések heti, illetve dekádonkénti gyakorisága**, amely a hónapok között kisebb-nagyobb áthúzóásokat eredményezett.

A korábbi évek tendenciájához hasonlóan augusztus és szeptember hónapban volt a legalacsonyabb a kiutalás ösz-

szege, melyhez vélhetően hozzájárult az utasforgalom, illetve a tanulóbérlés vásárlások csökkenése.

A fogyasztói árkiegészítés kiutalások 97 százalékát a 30 legnagyobb adózó részére folyósította az APEH. Ennek felét a három fővárosi közlekedési társaság támogatása képezte, melyek együttes összege 52,4 milliárd forint volt. A folyósítások másik fele döntően a vidéki volán társaságokhoz kapcsolódott, ahol az adózónkénti kiutalások összege éves szinten 800 – 4 500 millió forint közötti volt.

Állami garancia beváltás

2006. óta ugrásszerűen megnövekedett az állami garancia, kezesség beváltási kérelmek száma, és összege egyaránt. 2009-ben közel 1 800 kérelmet nyújtottak be a bankok, ami több mint kétszerese az előző évnek. A növekmény 2007-hez viszonyítva közel 3,5-szeres, 2006-hoz képest pedig közel tízszeres.

Az ügyek döntő többsége a fiatalok lakáskölcsönéhez (Fészekrakó program), és a közszféra lakáshiteleihez kapcsolódik, mintegy 10 százaléka pedig családi gazdahiteleket érint.

A 2009. február 1-jétől hatályos Art. módosítás az állami garancia beváltására irányuló eljárásban a határidők vonatkozásában a korábbinál szigorúbb előírásokat tartalmaz, az adóhatóságnak nem a Ket., hanem az Art. rendelkezéseit kell alkalmazni.

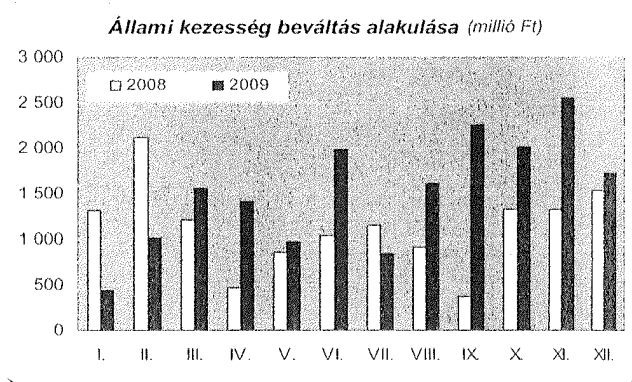
A tapasztalatok szerint a bankok több alkalommal azonos időpontban tömeges mennyiségű kérelmet nyújtottak be. Ahhoz, hogy az állami garancia beváltási kérelmek időben elbírálásra kerüljenek, szükségessé vált a szakterületen dolgozók létszámának a növelése. A kérelmek elbírálásánál döntő fontosságú az ügyek egyediségének a figyelembe vétele, a teljes

hiteldokumentáció, és a hozzá kapcsolódó számviteli nyilvántartások mindenre kiterjedő elemzése, feldolgozása.

Az állami kezességbeváltás nettó értéke több mint egyharmadával emelkedett az elmúlt évben. 2009-ben a 18,4 milliárd forint kiutalására került sor a 2008. évi 13,7 milliárd forintra szemben.

Látható, hogy a havonkénti összegek is növekvő tendenciát mutatnak a bázis hónapokhoz mérve, márciustól kezdődően július kivételével folyamatosan meghaladták az előző év azonos időszakos értékeit.

A növekedési dinamika a két félévben lényegesen eltért egymástól. A kiutalások bázishoz mért emelkedése 2009. első félévében még mindössze 5 százalékos volt. A második félévben azonban 66 százalékos növekedés következett be, amely a gazdasági válság hatásával hozható összefüggésbe.

Agrárgazdasági támogatások

Ismeretes hogy az uniós támogatások belépésével az agrártámogatások rendszere átalakult, melynek következtében az adóhatóság kezelésébe tartozó kiutalások évről évre csökkentek.

Az agrárgazdálkodók részére 2009-ben kiutalt támogatás összértéke 6,8 milliárd forint volt, mely összeg 43 százalékkal alacsonyabb a 2008. évi kiutalásnál. Ezek forrását a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium biztosította. A kiutalások döntő része korábbi, jellemzően 1999-2005. évi jogszabályok alapján történtek, melyből 6 milliárd forintot agrárfinanszírozásra, 606,3 millió forintot agrártermelési támogatásra, 181,7 millió forintot agrárgazdasági kezesség beváltásra, 62 millió forintot új mezőgazdasági gépvásárlás, lízing jogcímenek vettek igénybe.

A közel 45 ezer kiutalás döntő többsége agrárfinanszírozási igénylésekhez (közel 40 ezer), továbbá agrártermelési jogcímenekhez (2,5 ezer), és új mezőgazdasági gépvásárláshoz (1,4 ezer) kapcsolódtak.

SÁFÁR JÁNOSNE